

Přišli zubaři z Ukrajiny. Bez papírů, nikdo o nich neví. Šmucler o péči a cenách

- CZ24 News | 16. května 2023

ČESKO: Do Česka přišli kvůli válce také ukrajinští zubaři, a mnozí pacienti proto věří, že s vyšším počtem zubařů dojde k lepší dostupnosti služeb a snížení cen. Prezident České stomatologické komory Roman Šmucler však varuje a v rozhovoru pro ParlamentníListy.cz mimo jiné vysvětluje celý systém zubní péče a cen. Podle Šmuclera navíc Stomatologická komora o ukrajinských zubařích skoro neví, protože se nenahlásili, aby nemuseli odvádět daně. Pracují za hotové, často jsou „bez papírů“ a odpovídajícího vzdělání.

Od čeho se odvíjí cenová politika stomatologů?

Ceny jsou tržní. Co však mnohé lidi možná překvapí, tak nejvyšší ceny jsou často v malých obcích. Je to dáno tím, že lidé tam lékaře znají a chtějí se dostat k jednomu nebo dvěma, kteří jsou považováni za nejlepší.

V Praze je víc konkurenční prostředí, tam rozhoduje cena. Když jste tedy drazí, moc lidí k vám nepřijde. Spoustu lidí do Prahy proto dojíždí, a to třeba klidně až z Ostravy, kvůli levnějším zákrokům.

V jiných zemích záleží především na měnovém kurzu. Když je příznivý, tak máme v západních Čechách a někdy i v Praze Němce. Ti jsou ale za pár měsíců překvapení a myslí si, že jsme je podvedli, protože najednou účtujeme vyšší cenu. Je to ale způsobené kurzem koruny, který dělá rozdíl třeba 10 nebo 15 procent.

A co třeba populární Polsko?

V Polsku jsou odpovídající praxe na stejné ceně jako v Čechách, ale je tam zase více chudších praxí, které jsou hůře vybaveny.

Speciální situace je u hranic s Polskem. My máme chalupu v té oblasti, takže o tom něco vím. Hodně „chudých“ lidí jezdí do Polska za stomatologem, ale mnoho z nich jsou Poláci, kteří v Čechách pracují, a třeba i žijí. Takže když říkají, že jedou Polska k lékaři, tak to má svůj důvod, protože to tam mají na pojišťovnu.

Druhá věc je, že tam jezdí i našinci, kteří to chtějí mít levnější, ale ty ordinace tam nejsou tak hezké. Nechci to posuzovat lékařsky, ale ty české praxe vypadají dramaticky líp. A to i třeba v Bruntále, který není považován za zrovna luxusní místo pro život.

V některých hraničních městech na mě však křičí starostové, že čeští zubaři tam neberou české pacienty, protože preferují Poláky.

Problém je zejména s přeshraničními návštěvami u Rakouska a Německa, kde obrovská část naší stomatologie funguje pro tamní obyvatele. Být zubní lékař s praxí třeba v Chebu nebo ve Znojmě, ale pracovat pro Němce a Rakušany, je značka ideál.

Kolik je takových lékařů, to jsem zjistil za covidu, kdy mi začali psát a stěžovat si, že policisté k nim nepustí pacienty, a oni nemají koho léčit.

Rozmohl se také trend jezdit na úpravu chrupu do Turecka. Především za estetikou - náhrady, fasety atd. Přitom jsem si všimla i na vašem facebooku, že takové zuby pak musíte v Čechách opravovat. Jak to tedy s Tureckem je?

Turecko v tuto chvíli žádné štěstí není. Když se podívám na jejich ceny, tak to ani není takový rozdíl oproti Čechám. Vždy někdy něco srovnává účelově, kdy vybere opravdu drahou českou kliniku. Pak tam ten rozdíl samozřejmě bude. Já však vím, že by to i v Čechách šlo udělat levněji.

Vždy se divím pacientům, kteří nejsou líní srovnávat malé rozdíly v cenách např. televize, ale u stomatologa to nechávají být.

Dost nepraktické u zákroků v Turecku také je, že když se vám na zubech něco pokazí, musíte tam kvůli opravě letět tisíce kilometrů.

Je tu však jiná zajímavá věc. Turecký prezident Erdogan nedávno vyhlásil, že zaplaví Evropu stomatology. Turecko navýšilo počet stomatologických škol z deseti na devadesát, ale bohužel to moc nevypovídá o jejich úrovni. Jednoduše řečeno - zítra má vzniknout univerzita, tak vznikne. O kvalitě se pak dá s úspěchem pochybovat.

Plánem je mít na jednoho stomatologa čtyři sta Turků, což je největší hustota na světě, vyšší než například v centru Prahy.

Co si od toho Turecko slibuje?

Zaplavit Evropu lacinou stomatologií. Veškeré technické věci se také mají v Turecku vyrábět. EU to totiž vyrábět nebude kvůli CO2, v Turecku ale CO2 asi nevzniká... Zní to legračně, ale opravdu se převážná část výroby stomatologických pomůcek přesune do Turecka.

Cílem toho všeho je jednak naděje, že díky vysokému počtu stomatologů dojde ke zlevnění jejich služeb. Tomu však moc nevěřím.

Druhým cílem je udržet si turisty. Lidé budou masově jezdit pro stomatologickou péči do Turecka, čímž se hotely a s nimi spojené služby obsadí i mimo sezonu.

To však není nic ojedinělého, podobně to funguje třeba i v Thajsku nebo Jižní Koreji, mnoho zemí na tom ale už vyhořelo. Jak dopadne Turecko, to teprve uvidíme.

Dá se však předpokládat, že také mnoho Turků bude hledat uplatnění v Evropě, takže určitě někteří přijdou i k nám. Tam pak sice vznikají problémy typu jazykové bariéry a povolení k praxi na území EU, ale nejsou neřešitelné.

Podobnou cestou se ostatně rozhodlo jít i Rumunsko. Chce vyvážet tisíc stomatologů ročně. U Rumunska je to ale v pohodě, protože patří do Evropské unie, a když tam vystuduje Ukrajinec nebo Rus, tak už má dokumenty opravňující pracovat na území EU. Stačí pak udělat jazykovou zkoušku a může pracovat kdekoli v Evropské unii.

Jaká je úroveň stomatologů třeba právě na Ukrajině či v Rusku? Mnozí z nich tady totiž už také pracují.

Špičkový stomatolog v Rusku či na Ukrajině se má tak dobře, jak se žádný stomatolog v Čechách nikdy mít nebude. Školil jsem řadu kolegů v Rusku, kteří mají letadla. Mercedes třídy S je nejhorší auto, kterým jezdí moskevský stomatolog...

V těchto zemích ale nemají problém říkat něco, co není pravda, takže každý o sobě tvrdí, že je nejlepší. A když máte drahé věci, zdá se, že jste úspěšný.

V těchto zemích je také obrovský rozdíl mezi školami. Z některých škol v Kyjevě nebo Moskvě vycházejí absolventi, kteří by si o Českou republiku v životě neotřeli nohy. Ty desítky zubařů, co zde působí, se sem dostali většinou za specifických okolností...

Existují tam však také opravdu divné školy, kde doktoři získávají za záhadných okolností diplomy. Východní myšlení je nastaveno prostě jinak. Udělají to vždy tak, aby měli všechny papíry v pořádku, aby na nich bylo, co být má. To však ještě vůbec nemusí zaručovat odbornost. České ministerstvo školství i zdravotnictví to nijak nekontroluje, takže když se pak stane nějaký průšvih, řeším to já coby předseda stomatologické komory.

Rusové, kteří sem přišli v poslední době, často pochopili, že Češi je nemají moc rádi. A tak založí kliniku, ve které pracují špičkoví ukrajinští stomatologové, ale jde přitom o ruský projekt.

Takoví lékaři jsou velmi dobří, ale v žádném případě nebudou dělat na pojišťovny. Češi přitom ukrajinské zubaře často berou jako nějaké kopáče v příkopu a čekají od nich práci na pojišťovnu. Oni na to ale nejsou zvyklí.

Na Ukrajině totiž nejsou pojišťovny, a když jste dobří, tak vám lidé platí hotově. Ukrajinští stomatologové se tedy hrozně diví, že na pojišťovnu děláme. Čekají, že každý pacient zaplatí.

Obecně platí, že největší síť zubních zařízení v České republice, kde se pracuje za hotové, vlastní Ukrajinci. My Češi na ně jen koukáme. Prakticky proto ani nevíme o ukrajinských pacientech, neboť ti chodí „ke svým.“

Jak je to teď během války? Zvýšil se počet stomatologů, kteří ze své země odešli k nám?

Ano, teď po válce sem přišla řada ukrajinských stomatologů, prakticky nikdo se nám však nehlásí na stomatologickou komoru. Museli by totiž hned platit odvody, sociální a zdravotní atd. Kdežto když jste v praxi, kde se točí spousta Ukrajinců a vše se platí hotově, je to ráj.

Spousta kolegů si myslí, že přijde Ukrajinec a bude na ně pracovat. Prvním, kdo si to myslel, jsem byl já v roce 1997. Tehdy jsem najal první Ukrajince, ale oni si samozřejmě rychle zařídili svou praxi. Všichni mi tenkrát říkali, že jsem špatný manažer a že to zvládnou lépe. Dopadlo to ale stejně.

V Senátu teď máme tři senátory, kteří potřebují osobně stomatology-zaměstnance pro sebe, kteří slibují lidem levnou stomatologii. Představa, že se sem však Ukrajinci přijedou obětovat, aby nějaký senátor měl prosperující praxi, ať už městskou či soukromou, že sehnal zubaře a že to super funguje, je prostě hloupost.

Na Ukrajině je po univerzitě povinná praxe, kde se teprve často učí pracovat s pacienty. Spousta těch, kdo sem nyní přišli tu praxi vědomě vynechala, a tak vlastně neumí prakticky skoro nic. Pro příklad - i vy byste se, s trochou trpělivosti, naučila vyvrtat zub a zalít ho pryskyřicí. To není velká věda. Ale když jde třeba o vytrhnutí zubu nemocnému člověku, to už je složitější...

Musím ale říct, že už i někteří Ukrajinci pomalu začínají pracovat na pojišťovnu. Odešli na venkov, protože v Praze se kvůli vysoké konkurenci neuchytili, a tak jim nic jiného ani nezbylo.

Vyskytl se ale i takový trend, kdy řada Ukrajinců, kteří sami pracují legálně, si najme do praxe ilegály. V praxi to vypadá tak, že paní doktorka „pracuje“ z Malagy, a v ordinaci jsou její kolegové bez papírů...

Konkrétně v tomto případě jsme ale paní doktorku coby stomatologická komora kontaktovali, protože si nám sama jako první stěžovala, že jí najednou záhadně mizejí pacienti. No, „přetáhli“ je její kolegové, které měla najaté, aby pracovali v její praxi... Tak takhle to také chodí. Hodně ale nepravostí odhalujeme, jsme jediní, kdo to řeší, pomáhá nám Policie ČR (ministerstvo a kraje to vesměs nezajímá) a udání máme naprosto dokonalá, vždy od slušných Ukrajinců, kteří chtějí, aby Česko zůstalo Českem a nestalo se Ukrajinou, odkud utekli už dávno před válkou, neboť jim systém vadil.

Jak je to v České republice s úrovní vzdělání v oboru stomatologie?

To se těžko srovnává. Já učil na amerických školách, kde na těch špičkových univerzitách je to úplně někde jinde. Na druhou stranu máme nesrovnatelnou úroveň třeba oproti některým ukrajinským nebo ruským školám. Z těch lepších ukrajinských škol však zase raději stomatologové odcházejí do USA nebo Německa.

A je počet českých studentů vycházejících ze škol pro Česko dostačující? Narážím na to, že mezi lidmi je velký problém, alespoň jak se zdá z komentářů třeba na sociálních sítích, nalézt zubaře.

Počet je dostačující. Všichni si však myslí, že čím více bude zubařů, tím budou jejich služby levnější. To se však podle mě nikdy nestane. To už raději půjdou dělat něco jiného, lukrativnějšího.

Stomatologii studuje mnoho žen, velmi chytrých a schopných žen, neboť jde o nejprestižnější obor v Čechách. Avšak po nástupu do praxe často podlehnou rozčarování. Rutinní vrtání zubů a taková ta běžná práce je za chvíli přestane bavit. A tak často uvažují o dalším směru, třeba o estetické stomatologii, podnikání apod.

Za dob mého studia bylo možné po druhém ročníku změnit obor, takže lidé se mohli vydat na jinou cestu. Ve stomatologii pokračovali jen ti, kteří to opravdu chtěli dělat.

Stomatologů máme v ČR obrovské množství, ale pravdou je, že ve spoustě míst to funguje neefektivně. Například když jsem já začínal tady v Praze s klinikou, kde stálo třináct zubařských křesel, všichni mi říkali, že to přece nemá smysl. Zvyk byl takový, že jedna praxe = jeden zubař a jedna sestřička. Dnes jsou takto velké ordinace stále běžnější, a to i v okresech. Je to super pro pacienty a ve všeobecné medicíně na to jsou dotace, aby mohli za sebe lékaři zaskakovat, když třeba jeden onemocní nebo odjede na dovolenou.

Jenže ve stomatologii to znamená, že ve vesnici A zubař je, a ve vesnici B není. A kolem toho jsou hrozné scény. Typicky na jižní Moravě, kde se městečka navzájem nesnášejí a lidé mají problém jezdit pár kilometrů, tj. několik minut, do sousední obce za zubařem. Dokonce už došlo k tomu, že se tam zubaři začali přelácet. Starostové dávají miliony, aby k nim přišel zubař, ale nesmí brát pacienty z jiné obce. Což zákon sice zakazuje, ale stejně se to děje. Je to opravdu absurdní.

V čem tkví ten rozdíl ve vzdělávání mezi jednotlivými zeměmi?

To je velmi složité a bylo by na opravdu dlouhé povídání. V Evropské unii je nastaven jistý nepodkročitelný limit, který je ale velmi slabý. Jsou to nějaké stovky hodin, které můžete naplnit prakticky čím chcete.

Spousta zemí, jako například Spojené státy, to ale mají jinak, proto tady nemůžeme mít lidi z Harvardu. Pak jsou země, které to nějak pomalu naplňují, země, které chtějí do EU, se tomu přibližují atd.

Česká republika si curriculum ale hodně zhoršila. Za komunismu jsme měli mnohem lepší výuku stomatologie než po revoluci.

Na druhou stranu to vzdělání je u nás prakticky srovnatelné, je jedno, zda jste studoval medicínu v Olomouci nebo v Praze, ale třeba i v Košicích.

V Rusku, na Ukrajině, ale i ve Spojených státech, tomu tak není. Tam jsou obrovské lokální rozdíly, a je velmi podstatné, odkud pocházíte, resp. kde jste studoval.

Často říkáte, že zubařů je dost, ale stát nestojí za nic. Co konkrétně vám nejvíce vadí? Kde jedná stát špatně?

Zubařů je v Čechách asi 8600, což je na počet obyvatel dost. Zhruba tisíc je jich ale bez smlouvy s pojišťovnami. Stomatolog dostává zhruba šestkrát méně peněz za svou práci než všeobecný doktor. Ve státě totiž panuje takový úzus, že stomatologové nedostanou peníze od pojišťoven, ty se pošlou nemocnicím na léky a stomatologové si mají peníze z lidí „vytrískat“. Doplácejí na to chudí a je to špatně, ostuda, a chci to změnit.

Řada lidí si nechce nebo nemůže dopláct, ale ty další úhrady jsou opravdu směšné. Já třeba včera opravoval babičce protézu, za kterou dostanu 64 korun.

Když děláme jednu prohlídku ročně a pacienta máme registrovaného, tak v průměru dostane zubař od pojišťovny 800 Kč. Tady v Asklepionu je to 1200 korun.

Pojišťovny leží asi na 60 miliardách rezerv. Ze státního rozpočtu jsme mívali 7 %, teď máme pouze 3 %. Kdyby nám dali aspoň 5 %, jako v jiných zemích, tak dnes by prohlídka, která průměrně stojí 800 Kč a v Asklepionu 1200 Kč, stála cca 1600 Kč. Nedovedu si představit, kdo by takovou smlouvu s pojišťovnou nepodepsal. Ale pojišťovny nechtějí.

Podobné je to s pohotovostmi v krajských nemocnicích. Kraj na nich vydělává. Chce, aby zubaři nesloužili ve vlastních ordinacích, ale aby se střídali v nějaké poliklinice jako za komunistů. Vypadá to efektivně a stomatolog vydělá peníze, které poliklinika dá na platy všeobecných lékařů...

[ZDROJ](#)